

Մանգրամի Էֆեմար

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՄԵՆԷ

1866 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 11 ՍԱԼԸ

ՆԻՄԵՐՈ 171

Մանգրամի Էֆեմար հաֆթադար 6 համի սենեակ 300
հիւսիս վերին, սենեակ գրքարան, բաժնի փարապարտաբի
իշխան օլարագ, 200 դշ օլուգ, ալթը 100 դշ օլա-
րագ, վենիսիսի տախի 50 ար փարապարտաբի շաքար

Իլանթըն պէհեր սալթըն իշին, պի-
րինի տեֆատա 5, իքիճի տեֆատա 2,
վէ իւլիսիսի վէ սալթը տեֆալարտա 1
էր զուրուշ ալթնաճագ տըր :

Մեքթուպ վէ սալթըն, Պէյ-օղլունտա տօղլուն-եօլուն
467 նիւմէրօլուն խանէտէ ԼԵՎԱՆԹ ՀԵՐԱՆԻ Թապիւս-
նէսինտէ, Կարապետ 8. Փանսեանէ կեօնաբիւլէճէ տիւր :

ՄԱՆՁՈՒՄԵՅԷ ՄԱՍՈՒՍ ԹԵԼԵԿՐԱՖ

Փարիս, հոկ. 19, ախլամըն սաաթ 8 վէ
53 տաղըգասընտա :

Էսանմը ումուրիւնէ :

Փարիս 29-60. 1 օնտրա 29.

Վէնէտիք իթալեանա թէպիւս օլունմուշ
տուր :

Բէթրապուրկտան ալթնան խապէրէ կէօ-
րէ ֆինլանտիա Տիէթի տապէթ օլունմուշ
տուր :

Բէշթատան ալթնան խապէրէ կէօրէ Մա-
հարար Բաթրիսի վէֆաթ իթմիշ տիւր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱՌԻԼԻՅՅԷ

Մեմլէքէթէյն խտարէսի Բարիս սար-
րաֆանը իլէ ագտը իսթիգրագ իտէրէք,
պիրինճի թագսիթտէ վէրիլմէսի մէշ-
րութ օլան ագճէնի ախգ իթմէք իւզ-
րէ, մէմուրը մախսուս կեօնաբիւլիշ
խոուկինի Պիւքրէշտէն եաղընօլար :

— Թագվիսի իթմարէթ իսթիլէ հաֆ-
թատա պիր տեֆա օլմագ իւզրէ, Թաւ-
եանճա եէնի պիր զագէթա տահա չըգ-
մանա պաշլամըն տըր :

Իֆթիլսար իտէրիգ քի թիւրքիսամը-
տա կիւնտէն կիւնէ զագէթալարըն սոյը-
սը ալթմագտա տըր :

— Չէրքէս սէվահիլնտէ գօլէրա իւ-
լէթի գուհուր իթմիշ օլտուղունտան,
օրատան կէլէճէք եօլմուլարա Պաթու-
տա օն կիւն գարանթինա իճրա իթտի-
րիլմէսինէ գարար վէրիլմիշ տիւր :

— Բրէնս Ծարլըքը գարշըլմագ իւզ-
րէ Բեանմիլ պէյ հագըթիլէրինին Վարնա-
եա ագիմէթ իթտիկի հաֆաթիտէն տիւր :

— Կէշէնլէրտէ մէմուրինին կէշմիշ օ-
լան մաաշարընա գարշըլմագ թաշուս վա-
րիտաթը սէրկիլէրի վէրիլէճէկինի պիւ-
տիւրմիշ իտիք, չու հաֆատիս պու կիւն-
լէրտէ թագվիլնէթ պուլմանա պաշլամըն
տըր :

— Պօղագ իշինտէ վագը քէօյլէրին
Ֆուգարա էհալիսի թարաֆընտան, Ծիւ-
քէթ վարօլարը նափուշարընն թէն-
զիլ գըրնմասը իսթիտալար, Չաթը հագ-
րէթի սատարէթբէնահիյէ պիր գըթա

արգուհալ թագտիւմ գըրնտըլը հաֆա-
տիստէն օլուպ, վէ Ֆուգարանըն պու-
իսթիտալարըն զեհաթէսիլէ հաղըլը օլ-
մասընտա ապա շիւհէն եօգ տուր :

— Թարաֆըրագ պաղը իմգարագ, վէ
եախօտ թանրամուրըմըլ քիմէսնէլէր իմ-
զասըլա պաղը մէքթուպար կէլմէքտէ
խստէ, իթիպար իտէմէյէճէկիմիլտէն,
խապէր վէրտիլէրի պաղը հաֆատիլէ-
րին տէրճինտէն պիթթապի սարֆը նա-
զար իլէմէքտէյիլ :

— Ճիւմա իրթէսի Գուրիէսինտէ օ-
գունտուղունա կէօրէ, իգլիտ միւլթէ-
սարլըքը Մաշուգ բաշա հագըթիլէրի աղ-
օլունմուշ տուր :

— Քեզալիք մէգ քիւր զագէթանէ-
զարէն, Լէֆթէր քէնտիս վէնէսիլէ իւս-
կիւտարա իքի սաաթ մէսաֆէնէ գատար
կէլմիշ խստէ, քէնտուլէ գարշը զագլթի-
յէլէր չըգարըմըլ օլտուղուն իշիթտիկի
պիրլէ տաղարա չէքիլմիշ տիւր. քիմ պի-
լիւ կիթտիկի եէրլէքտէ տահա նէ՝ ճան-
լար եազաճագ տըր. վէ քիմ պիլիւ թու-
թուլունճանա գատար եաթագլըք իֆ-
թիւրա վէ վէսիլէսիլէ, պիր թագըմ տի-
րայէթսիլ վէ ինսաֆ ու մէրհամէթսիլ
մէմուրին բէնչէսինտէ նէ՝ գատար պի-
չարէլէր տահա էգիլիպ վէ օճագլարը
սէօնէճէք տիւր :

Ալլահ վէրէյտիտէ, սայէյի մէրհա-
մէթվայէյի հագըթիլ Փատիշահիտէ, չու
Լէֆթէր իլէ Մանուլուն գարար վէ խա-
լիսիլինտէն եիւզ գաթ զեհատէ կիւն
կէլմէքտէ օլան պաղը մէմուրին թարա-
ֆընտան պուհուրա կէլէն սուլի հալ վէ
մուլմէլաթըն պիրան էվլէլ էօնիւ ալը-
նայտըլ :

— Ճիւմա իրթէսի չըգարըլան Մա-
սիստէ Եաշտան եաղըմա մէմուլնիյէ-
թէ շահան պիր մէքթուպ օգունմուշ
տուր. չէօյլէ քի Բրէնս Ծարլը ճէնապլէ-
րի չէհրի մէգպուրա կիթտիլէրինտէ,
քէնտիսի վէ եանընտա պուլունան սա-
լիւ պիւլիւք զաթլար պիլիւմ քիլիսէնէ
կիտէրէք Ս. պատարագ կէօրմիւշէր, վէ
իշթիւրամթը ագիմէ իլէ գապուլ օլուն :

տուգլարընտան, իգհարը մահգուլիյէթ
իլլէմիշէր, վէ պատահու վէրտիլէրի
պիր ագիմ զեհաթէթէ, միլէթիմիլտէն
տախի լէսմէն պիր գալ զաթլար տապէթ
իլլէմիշէր տիւր :

— . . . Միւլէլիֆ :

1867 հոկտ. 8.

Սալը կիւնիւ 166 նիւմէրօլուն օլարագ
չըգարտըրընը վարագատա Չարսանճա-
պահարըն եազարըրըլ սըրատա Երաթի-
րիքսանէյի գարաթալար, պունտան զի-
եաուէ միլլէթէ խրոմէթ իթմիշ օլուն-
լար . . . 7 տէնու պիր պահա կէօրիւ-
տիւ. վէ պունտա Չարսանճագ իշի հա-
լեա պիթմէմիշ օլտուղունտան իւզէրինէ
պինա իթմիշ իտիլիկ. Մալիւմ օլա քի
Չարսանճագ մատտէսի իշին շիմտիլէ գա-
տար Պապը-Ալի թարաֆընտան կէօնտէ-
րիլէն էմրնամէլէր վէ թէլէկրաֆլար իւ-
զէրինէ, Էրզրում վիլայէթի վալիլիկին
տէն թահգըրգաթը լաղըմէնին իճրասը ի-
լէ վարիտ օլաճագ մազպաթայէ կէօրէ,
Պապը-Ալիճէ իճրապը իճրա պուլլուլա-
ճագ տըր. հէնուգ մաթլուպ պուլլուլ-
լան մազպաթա կէլմէտի, թէլէքիտի հաֆ-
էմըլէր կէօնտէրիլմէքտէ տիւր, օլ մազ-
պաթա կէլմէտիլէքճէ, թէսվիլէյի մատտէ
հուսուլիէգիր օլամագ. Պապը-Ալի վէ կէ-
րէք բաթրիքիսանէ օլ մազպաթանա պէք-
լէմէքտէ տիւր. կէլտիկի անտէ, ումարըլ
քի Չարսանճագլարը հագըրնտա խայըր-
ը սուրէթտէ իճրասը օլուն, էմմա պիր
աղ կէճիքիլ իմիշ, նէ՝ չարէ, զայրէթ ի-
սէ, պունտան էօթէնէ օլամագ. պուն-
րալարըն մէգ քիւր Չարսանճագլարա
մէճիւմէ պիտտէֆաթ սէօյլէնիլմիշ վէ
ճէվապը գաթի տախի վէրիլմիշ իքէն,
եինէ պէհէր կիւն վէ պէհէր հաֆթա
կէլիպ սըղանըլար, խուսուսի իլէ կէշէն
հաֆթա ճէվապընը ալտըրըլար մատտէ-
յի պուն հաֆթա եէնի վուգու պուն :

մոռ չկիսի մէջտանէ գօտարագ, միւ ճա-
տէլէնէ գաղղըլըլըլըլ, վէ պիհուտէ վա-
զըթ զայ իթարիթըլըլըլ. իշթէ հագըգա-
թը հալ պու մէքէդտէ տիր, քէյթիթէթ
պիլ էթրաթ մալիւմի վալիւալէրի օլմագ,
վէ պու հօլտա իթարաթընըգա կէլիպ հա-
լան եանըլ իթատէյի հալ իտէնլէրէ բէք-
տէ գուլագ աւըլմանտարագ թահգըգաթը
լագըմէյի իծրայէ հիմնէթ պուհուլմագ
իւզըն, իսալիսանէ իթթարաթա իպթի-
տար գըլընտը . . .

Գէորգ Գրիգորեան
Բաթրիքիսանէ եաղընը

Պիզ բաթրիքիսանէնին պու մէքթու-
պուհու մա մէմուհընիյէ նէշը իյէտըր-
տէն պաշգա, իշթէ հէր վագըթ պէօյ-
լէ նիզամէ մուվաթըգ սուրէթտէ իրսա-
լնէ հիմնէթ իտէնէկի իսթարաթ վէ
մալիւմագըն տէրծինէ հաղըր ու միւն-
թաղըր պուլուհուտըլու մուզու տալի
պէնան իտէրիզ .

Մէկքիւր մէքթուպտա Գէորգ Է-
Ֆէնտինին սէօյլէտիքէրի վագա հագըգ
գաթիստէ սահիհ տիր, վէ Ֆիլվագըրտա
աճէլէ իլէ իշ օլմագ, լաքին, շուհուտա
ուհուլթ մանալըմքի, պու Չարսանճագ
իշի եէնի պիր իշ տէնիլ տիր. բաթրիք-
իսանէնին պու սըղըլտըն տէօրթ սէնէ տիր
տիրնէմէքտէ օլուպ, վէ տէօրթ պէշ վար-
չուլթիւն տէնիշիլտիկի, վէ պու տալա-
նըն իսէ հալեա սիւրիւնմէքտէ օլուտըլու-
տա աւմէնէ մալիւմ տուր .

Էվլէլէրինի պէր թարաթ իտէլիմ,
տէօրթ սէնէտէն պէրու, բաթրիքիսանէ
օլ պապտէ հիշ պիր իծրա կէօսթէրէմէ-
միշ տիր. մէմալիքի մահրուսէնին հէր
թարաթընտան, եալընըգ պիր զանը վէ
պիր խըրսըղըլըլ օլմալար իսթանպուր
աճէլ օլուհուլալարըր, հալպու քի Չար-
սանճագ պէյլէրինին եիւզէրճէ գանլարը
վէ ենվայի ճինայէթըլըլի գահլըտէ իքէն,
հիշ պիրիսի պուրաեա աճէլ իտիլէրէք
մուհաթէմէլէրինէ պագըրտամըլ տըր.
Էկէր պու սէօյլէտիկիմիլէ գարշալըգ,
բաթրիքիսանէմիլ պիլէ, «նէ» եաբալըմ,
պիլիմ պուլուհու մուզ Պապը-Ալիյէ թագ-
րիլըլ եազմագ իտի եազտըգ, աթըրգ
պուհուտան զեւտտէ պիր շէյ եաբալմանըգ
աճէվապընը վէրիլ իսէ, պիլիտէ սիւալ ի-
տէրիզ քի, բաթրիքիսանէ Էվլէլա քէնտի
թագըրիլ եազմագըգ իմթիեալը գուտ-
ընթինին նէրէնէ գատար իտուկինի Պա-
պը-Ալիյէ սօրմուշ անլամըլ, վէ ուսուլ
ու նիզամագըր լանըղըլըլա միւթալա
իթմիշ պիլիշ, վէ Չարսանճագ մէսէլէ-
սինի իգթիգա իթտիկի գատար թէֆ-
թիշ վէ թէճէսիւս իլէ քէսպի մալիւ-
մագ իյէմիշ, վէ օնա կէօրէ թագըրիլ-
լէր եաղըպ հարէքէթ իյէմիշմիտիր,
պուրալարընըն բէք շիւրհէլ օլուտըլու-
տա շիւրհէ եօգ տուր, վէ իշթէ պի-

լիման միւրաւորմիզ պուրաւընը անլաթ-
մագ տըր քի, Էկէր բաթրիքիսանէ պու
խուսուսըրըն իծրաւընտա պուլուհուտա
մագտա, վէ Էկէր եազտըլըլ թագ-
րիլըլըն իծրաւը կէօրիւլէմէմէքտէ իսէ,
նաթիլէ եէրտէ միլէթի բաթրիքիսանէ
իւմիտիլէ խարապ իթմէքտէն իսէ, գա-
բաթմագ տահա իյի տիր. շիւնքի օլ վա-
զըթ Ֆուգարա քէնտի տէրտինի աօլ-
լուտան աօղըու կիտիպ Պապը-Ալիյէ արզ
ու իթատէ, վէ մէրհամէթ ու ինայէթի
Պալթանագըր սէնիյէյի իսթիտա վէ իւ-
ճա իտէր. հալ պու քի շիմտի արա եէր-
տէ պիր բաթրիքիսանէ պուլուհուտըլու-
տան, հէր շէյ իշին բաթրիքիսանէ կէօշ-
մագտա, վէ պիլիսանէ ալէյի սէֆիլ ու
բէրիշան օլմագտա տըր .

Էվլէլէթ, Բաթրիքիսանէնին իլք պօր-
ճու, պիր քէրիլէ քէնտի իմթիեալընը
հուտուտուհու պիլմէք տիր. գիւրա, շիմ-
տի, Տէվլէթի ալիյէ Էվլէլէթ Տէվլէթի
ալիյէ տէնիլ տիր. հէր շէյտէ, ուսուլ,
նիզամ, հուգուգ, վէ Էհլէյէթ ու տիրա-
յէթ արաւըլմագտաւոր. Էօյլէ Գուլագըր-
քէօրիլէլնտէ օթուրալագ, օթուլ օնէն
Էվլէլէթ հօգգա, գալէմ, վէ ազլ ու-
Ֆէթանէթ վէ պէլագէթիլ թագըրիլ եազ-
տըրալագ, եէնի տիւնեաւա իշ կէօրիւ-
լէմէ եէճէկի շիւրհէտէն միւսթաղիլ տիր.
Պու մէսէլէ էն պիլիլը պիր մէսէլէտիր,
Էկէր բաթրիքիսանէնին միլէթաճէ իշլէլ-
գարըլմագա վէ իծրաւընը իսթմէյի եա-
լուտ իթթիտա իթմէյի իմթիեալը, հու-
գուգու, վէ Էհլէյէթ ու նուֆուլը-
վար իսէ, շիմալիքի քէօյ քէհեալըլը հա-
լնտէն չըպարագ, վագթ ու գէմանէ եա-
զըլըր պիր իտարէ բէյտա իթմէլի, Էհլի
լնեաղաթ վէ սահիպ Ֆէթանէթ աւտալ-
լար պուլմալը, Տէվլէթի ալիյէնին, վէ
մէմալիքի մահրուսէ իլէ միւնտալէթի
պուլուհուտան տէվլէթըլըն ուսուլ ու նի-
զամընը թանըր պիրիլը ալօգաթ ալմա-
լը վէ իտարէ մաքիսաւընըն եաղը եալուտ
պուլուտա մագաւընտա օլան փարալարը
թէտարիք իթմէլի, վէ օնա կէօրէ իշէ
պալալմալը, վէ իշ կէօրմէլի տիր. եօլտա
պիլ պու տէնիլմէնի չէվլիլմէյիլ տէնիլէք
կէրի չէքիլմէլի տիր. պուտուր ինտաթ ու
լիմէթ վէ վագար ու ինտանիյէթին իլ-
թիլարա .

Պուհըլըն հէքսի իյի վէ աօղըու իմիշ
էմմա, փարա եօգ իմիշ, վէ պուհըլարտա
փարաւըլ օլմագ իմիշ. չօգ իյի, պիլիտէ
Էօյլէ օլուտըլուհու պիլիլիլ. լաքին պի-
լիմ իլէ, բաթրիքիսանէնին Էֆէրա եա-
լուտ իտուտաւը ալաւընտա շու Ֆարգ
վար տըր. պիլ տէրիլ քի, Էկէլլի պու
ղայրէթ վէ Ֆէտաթըլըլըլարտան մագ-
սէտ, պու միլէթի իտարէ վէ իսլահ ու
թէնվիլ իթմէք, վէ սէտալէթի հալ ու
լահաթընը մուճիլ օլմագ իսէ, վէ Էկէր-
չի պուհուտա րուհու փարա իսէ (նա-

սըլ քի Էօյլէ տիլ), Էվլէլա օլ փարաւը
պուլմալը, վէ սօհրա միլէթի իտարէնէ
չըգըլմալընըլ. եօլտա պէօյլէ գարիտանըլ
իթմէք նիյէթիլէ, գազանը բաթլամըլ,
մաքիսաւը պօղըլմուշ, տիւնէնի վէ բու-
սուլաւը գըրըլմըլ, խալիթաւը եըրթըլ-
մըլ, գալիլիլէրինի Ֆարէլէր պիլիլիլիշ-
լէր, թալիլիլէրի աճըլտան պաւըլմըլ
օլան պիր թէքնէյի պահիլ իւմմանտա
եօլճուլըլա չըգարմագ, աւտէթա պու-
տալըլըլ տըր. վէ պուհու գարշալըլ բաթ-
րիքիսանէտէ տէրքի, «նէ» եաբալըմ, ի
փառա Աստուծոյ եւ ի սէր Ազգին պիր
քէրրէ շու թէքնէնին իլնտէ պուլուհու-
տուգ, վագաւ սէօյլէտիքէրինիլիլէ հէվ-
սի հագըգ տըր, լաքին պու թէքնէյի սօ-
նաթմագ իշին փարա լագըմտըր, պիլիտէ
օլ փարաւը թէտարիք իտէճէք գատարնէ
ազըլ վար տըր, նէ գուտրէթ վար տըր,
վի նէտէ իւմիտ վար տըր, պըրաղըլ տի-
շարը չըգաւագ օտա «խղճմտանըլմըլա»
թօղըլմագտա տըր, օնու իշին, շու Է-
լիմիլտէ պուլուհուտան պիր իքիլ քիւրէք վէ
եէլքէն բարչալարըլա, պապէն պիլիլէլ-
րիմիլէ կիւլէնէրէք, պագէն քէնտիմիլիլ
թէճէլլիլէ թէսիլիլիլ սլըլուեա եա-
թարագ, պագէն տալըլալարա վէ իւլ-
կիւրալարա եալվարալագ, վէ պաշմըլ
բէք տարա կէլիլիլիլտէ տալի տուեա
տուրուպ Ալահըն իմմաւ ու ինայէթինէ
սըղընտարագ, չէօյլէճէ օրտա բօճա կիլթ-
մէքտէյիլ, Էմմա նէրէյի կիլթիկիմիլիլ
պիլիտէ պիլմէյիլ, լաքին շու սահիհ տիր
քի, Ալահ պիր ուֆաճըլ գարընճաւըն-
տան տալի վագ կէլմէյիլէլիլտէն, Էլ-
պէթթէ պիլիլտէ պիր կիւն պիր իսկէլէ-
նէ չըգարմագ տըր, կիւն աօղմագտան
նէլէր տօղար, պիլ խիլթիլիլտանըլ, իւ-
միտ իլէ եալմագ վագիլիլմիլտէն տիր.
Էմմա, իտարէսինէ թայիլիլ պուլուհուտա-
ղու մուլ թէքնէտէքի եօլճուլարըն քիմի-
սի աճըլտան, քիմիսի սուսուլըլըլտան,
քիմիսի սուգտան, քիմիսի տալի սաթ-
րա վէ գօրըլուտան պաւըլը Էօլիլ, վէ
եալուտ միւլմիւ հալ պիր թարաթաւագ-
լըլ իմիշ «նէ» չարէ, ալթըլ օտա Ալահըն
պիլիլէճէյի պիր շէյ տիր, պիլ զայրէթտէ
գուտուր իթմէյիլիմտէ. Էմմա, պու հա-
լէ եիւրէք տաեանըլմըլ տէնիլիլ իմիշ,
օնուտա աճէվապը բէք գօլայ տըր, չէօյ-
լէտէ քի, պիրիլիլիլ ալթըլըլ տըր, նաւըլ
քի հէքիմէր տէլալիլէլին ահ ու Ֆէր-
եաւըլըլըլ տիլնէմէյի տըլըլըլար տըր. . .
վէ իքիլիլիլ տալի պիլ եօլճուլարըն
եանընա պիլէ կիտիպ կէօրմէքտէ տէյի-
լիլ եա .

Պուհուտանտա գաթիլիլագար, Էրըղուլ-
տան պէքէնիլմէքտէ օլան մագպաթա,
թապիլաթիլէ խուրչիտ բաշա հագըթթ-
լէրինին վէրտիլիլ մալիւմագա պիլիտէն
օլմագ տըր. հալ պու քի Ֆուգարա զա-
թէն միւլալիլէյի բաշա հագըթնտա տա-

խի թէ չէք քի իմ մէք տէ , վէ տէրէ պէյ .
լէրէյլէ րուպէրու մուհաքէ մէ իսթէ մէք .
տէ տիր . մէք քիւր մազպաթա Ֆուգա .
րաւա խայրաք սուրէթ տէ կէլէ ճէք օլուր
խտէ , աճէպա բաթրիք խանէ նէ՝ եաբաւ
ճադ տրր :

ՄԱՍԻՍԻՆ ՊԻՐ ՆԵՆԻ ՆԱԼԱՆԸ

Մասիսին պիղէ գարչը գուհուրա կէլէն
հալան վէ իֆթիլարընըն « չարուհուրու
թիւնու » հէնուզ պիթմէ միշ օլտուզուտան ,
ճէրհիւնէ պաշլամահարաք հալաւ պէքլէ մէք .
տէ խէք տէ , տրաւտա պիր պիղիմ գրիթիգա
թօգմաղընըն թէքէ սինտէն էքսիք իթմէք .
տէ տէյիլիք . ֆազաթ , ումարըք քի Մասիս
պուհա կիւճէնմէք . դիրա , քէնտիսի իսթէ-
տիկի կիպի օն պէշ սէնէտէն պէրու , մէյ-
տանը հալընըք պուլմուշ , վէ հալանը սահիհ ,
վէ շապը չէքէր հէրինէ կուլտուրմուշ ի-
քէն , պու կիւհաւ պիր Մանգուլմէ չըգմըշ ,
միւսթահաղ օլտուզու ճէպաղըն չէքտիր-
մէք տէ տիր . կէլէլիմ Մասիսին հէնի պիր
հալանընա :

Ճիւմէլ ալէմ պիլիք քի , միլէլթ թարա-
ֆընաւան էջմիւսթինէ անճապ իքի պատգա-
մաւոր թայնին օլտուհուշ տուր , պիրիսի կը-
րօնակահաւան վէ տիկէլիք տշխարհակահաւան ,
հանի Ներսէս սրբապան իլէ Յակոբ էֆէնտի
Նորասուհական , նասըլ քի կիթմիլէր , վէ
պու ճիւմա իրթէ սիտէ ալտէլթ իթմիլէր տիր .
ֆազաթ հէնուզ կաթուրիկուտուղուն քիւտէ
գարաք գըլաճաղը մալիւմ օլամամըշ տրր .
չիւնքի Բուսիա իմբէրաթորու հազըլթէրի-
նին ըլէյինէ պաղլը պիր շէյ տիր :

Վէ ճիւմիլէ ալէմ պիլիք քի , միւսթիլէյ-
հիւմ պատգամաւորար օրաւա պաշլա պիր
իշ կէօրմէյէ կիթմէլիպ , իլլա թիւրքիա է-
հալիսի իսթինէ , պուրանըն գուրապընը հէնի
պիր սանտըք իլինէ տահա պըրապմաղ իլին
օլ գատար հօլու պօշ հէրտէ թէքէլէ միլէր
տիր , վէ ատենադպիրճէ հիշ պիր իշ վէ իպթի-
զալարը օլմատըղընտան , չիւմիլէ գատար ,
հիշ պիր դալթիտա րէսմէն պէրապէր
պիրտէ ատենադպիր կէօթիւրաթիւքլէրի հա-
զըլմամըշ տրր . ֆազաթ , Նէվրուզիան Ա-
բեղիկ էֆէնտիին քէնտու քէնտույէ արդա-
տալըք խտէրէք պիրլիքտէ կիթաիկի իշի-
տիլմիշ տիր . նասըլ քի պիղգաթ Մասիս քէն-
տիսի , օգոստոս 29 տա չըգարաղըն 20 նիւ-
մէրօլու քիւշիւք նիւսիսէսինտէ , շու աթի-
տէքի սուրէթտէ հալմըշ տրր :

« Մեծապատիւ Յակոբ էֆէնտիին « ու-
ղեկից » եղած է տնտեսական խորհրդոյ ան-
դամ Նէվրուզիան մեծարդոյ Աբեղիկ աղան : »

Հայ պու քի Մասիստէ 57 կիւն էվիլէ-
քի եաղտըղընը խաթըրտա հազլահաճադ
գատար գուտըլթ պուլուհաւտըղընտան մը
օլա , հօլսա 57 կիւն սօնրա Նէվրուզիան
հազըղնտա օլան բօլիթիգաթը տէյիլիմիշ օլ-
տուզուտան մը օլա , հալալը չէվիլէրէք ,
վէ պիրտէ հալան իճատ իտէրէք , ճիւմա իր-
թէսի չըգարըլան պիւլիւք նիւսիսէսինտէ
չէօյլէ հալմըշ տրր :

« Կաթողիկոսական ընտրութեան համար
Ս . էջմիւսթին գացող ազգային պատգամա-
ւորները Գեր . Ներսէս եպիսկոպոս եւ Մեծ .
Յակոբ էֆէնտի Նորասուհական եւ իրենց

« ատենադպիր » Նէվրուզիան մեծարդոյ Ա-
բեղիկ էֆէնտի (էօթէտէ աղա խաթ , տիգաթ
լաղըմ տրր . . .) այս առաւօտ 13 . Պօլիս
հասան Բուսական Աբեղիստը չորքէնաւով : »

Աճէպա Մասիս պիղէ խապէր վէրէպի-
լի՝ ր մի , միւսթիլէյէ էֆէնտի ատենադպիր-
լիյէ նէ՝ րէտէ թայնին օլտուհուշ տուր , պու-
րատա՝ մը , հօլտա՝ մը , հօլսա էջմիւսթինտէ՝
մի , վէ շու մէմուրիլէլթինի նէ՝ րէտէ իճրա
իթմիշ տիր , պիր բարչա քեսաղտ իւղէրինէ
հալընըք պիր « Գէորգ սրբազան » հազալ ի
քէ՝ ն մի , հօլսա ժուրնալ թուլթարքէ՝ ն մի ,
հօլսա պուրահա եաղընըն պիր « Զօգ » մէք-
թուպըրը վէ չէքէլէն միւլթէատտիտ թէ-
լէկրաթիւրը չէքտիրլիլէ՝ րէքէն մի :

Պիղ իլի պիլիլիլ քի , Աբեղիկ էֆէնտի
էօյլէ պիր մէմուրիլէլթի կիթմէ միշ տիր , վէ
պէլթիտէ ֆիքրիլէրինտէն պիլէ կէլմէ միշտիր .
հալ պու քի ՊԱՏԵԱՅՑ ՕՐԵՆՔ զաղէթաթը
պէօլլէ ՊԱՏԵԱՅ կէօրմիւշ , վէ քէնտի իճէն-
ՄՈՒԹԻՒՆՈՒՆՍՍ տանըշտըղտան սօնրա , հիւ-
քէսի ալտաթմաղ , վէ պատգամաւորարա
վէ Նէվրուզիան պիր հալթաղըլթ իթմէք
իլին էօյլէ հաղմըշ օլմալը տրր :

ԱԶԳԱՅԻՆ
Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Պ Ի Ր

Մասիստէ 170 ըլէլ իլիսիսէսինտէ պաշլէ :

Բրիտոսի տեառն մերոյ սուրբ Աւետա-
րան կը բռնէ Աստուծոյ դատաստան , ո՛չ ու-
պաքէն այս վանք աղղի է , Տեառն եւ Աղ-
ղին եւ միալանութիւն մշակ . քանի՞ քա-
նի՞ անգամ աղգ ծառայներ զրկեյ պտուղ
խնդրելու , եւ ահա՛ կալալ դոմն տանջե-
ցին , դոմն սպանին , դոմն քարթոնցին : Կըս-
ողասք մինչեւ սրբազան Տէր , դուք կամ
վարչութեան անդամներէն մէկը դայք իւ-
րեւ ժառանգ աղղին եւ զձեզ սպանեն ,
յայնժամ զչարսն կորուսանէք եւ դայքին
տայք այոց մշակաց , որք տան պտուղ ի
ժամու : Այդ Չեր կամքն է . բայց մեր դի-
տողութիւն խորհուրդ եւ առաջարկութիւնն
է յօգուտ աղղին եւ վանքին , նախ իթէ հը-
նար է տեղափոխել , արդէն այս միաբանու-
թիւնն ուրիշ հեռաւոր վանքեր եւ նոր ու-
ղեւոր միաբանութիւն մի հաստատել նոր
բարեկարգութեամբ այս սուրբ տան մէջ :
Չէ՛ , այսպէս մի կարծէք թէ մեծագոյն մա-
սըն ժողովուրդ կայ կապուած սոցա հեռ ,
հեռեւանք ծանր թող չի թուի ձեզ , եթէ
կտրուէ հրաման մի լինի անմիջապէս տեղա-
փոխութեան , իրենց առաջին պաշտպաններն
են իրենց ետեւէն առանձին քար ձգող , այլ
եթէ խրոտումն ըրած են երբեմն երբեմն ,
այն՝ տեղէն եղած ներողութիւնն ու բա-
րեմտաբար թոյլտուութիւնն է , որոնցմէ փո-
խանակ զգաստանալոյ պատկառելոյ եւ ուղ-
ղուելոյ , առաւել եւս խախտոյս եւ զօրու-
թիւն զգեցան , աւելցնելով իրենց չարու-
թիւն վանքին աւերումն , վարդապետութեան
կարգին անպատուութիւն , ազգին եւ սուրբ
եկեղեցւոյն նախատինք . երկրորդ իսկ եթէ
մեղմով եւ ժամանակիս փափուկ քաղաքա-
կանութեան նայելով կուզէք տնօրինել եւ

կարգադրել մեք ալ կը համաձայնինք եւ
կառաջարկենք գոնէ առ այժմ անմիջապէս
հանվին այս վանքէն հեռեւեալ քանի չա-
րագոյններ միայն , որք են ,

- 1 . Երիտասկէս վարդապետ Ղըլըճեան
- 2 . Խորէն » Դահնագարեան
- 5 . Լուսարարի արեղան Յակոբ վարդապետ
Գրիգորեան
- 4 . Եսայի վարդապետ Ղեւոնդեան
- 5 . Գաբրիէլ վարդապետ Խաչատուրեան
- 6 . Աւրանցի կէս տարուան արեղայ Կա-
րապետ վարդապետ Եսայեան :

Ասոնք բոլորն ալ երիտասարդ եւ նորա-
բեղաներ են , եւ սոմն ապստամբութեանց
եւ չարագործութեանց հեղինակ են եւ ձե-
րուհիներն իրենց ձեռքի մէջն խաղալիք ըրած
են : Ասոնք կըսեմք գոնէ միայն դուրս հան-
վին առ այժմ թէ պաշտօնով եւ թէ պատ-
ժով հեռաւոր ոահմանաւ , թերեւս երկիւղէն
դադարին եւ զգաստանան մնացեալներն .
բարեկարգութեանց ենթակայ դնելով իրենց
անձը ծերունիներ , մանաւանդ կը յուսամոր
զգաստանան . քանզի քանիցս ապտակ կը-
րած են աղղէն եւ իրենց սպիքը դու կը
տեսնեն իրենց վրայ : Ասոնք են մեր դիտու-
ղութիւն եւ առաջարկութիւն , մեր պարա-
քըն է գալ , գործադրել , տեսնալ եւ գրել ,
ձեղ կը մնայ կտմայ բարեհաճութիւն եւ
խղճի պարտաւորութիւն արժան եղածը տը-
նօրինել : Բայց եւ զայս կասենք , եթէ դո-
նէ այս չափն ալ չի պիտի տնօրինուի , թո-
ղէք խեղճ խրիմեանի օճիքը , զանի զրկել
այս տեղ , դերեղմանի մէջ թաղել ըսել է :
քանզի բնաւ ապահովութիւն եւ կրախա-
ւորութիւն չըկայ նորա կենաց այս դաւա-
ճաններուն մէջ , եւ ի դուր թող չի յօգնի
աղղային գլխաւոր բարեկարգութիւն հողայ .
լով զրկելով , լով « որոշուեցաւ . . . տնօրինե-
ցին » . . . եւ այլն այսուհետեւ այսուհետեւ : »
ըսելով , բառական սաստ եւ երկիւղ տալով ,
պարաք եւ բարիք յիշեցնելով ասոնց հա-
մար չեն ատոնք : Թող վերջապէս եւ մեք
մեր աշխատութեանց եւ աղղն իր անկախ-
ութեանց փոխարէն նստի ողբայ , մինչեւ
այցելուն Աստուած այց առնէ այս վանքին
եւ ազգին :

Կաղաչեմք ի վերջոյ . այս վերջին հա-
մարէք զմեզ այսպիսի պաշտօններուն զըր-
կել քննիչ , գործադիր , տեսուչ , այս քանի
տարուան մէջ , քանի՞ քանի՞ անգամ այլ եւ
այլ տեղեր գնացինք , քննեցինք , տեղիկա-
գրեր գրեցինք եւ ամեն ժամանակ ապար-
դիւն մնացին , մեր աշխատութիւն անօ-
գուտ , մեր առաջարկութիւնք անլսելի եւ
անգործադրելի եւ մեք անպատիւ եղանք ,
կը կրկնեմք մեր աղաչանքը , լուսական է
կարին մեզ համար , հապիւ մեր վիճակը
հովուենք եւ այլ այս վանքի նկատմամբ
խնդրոյն կաղաչեմք մեղմէ բան չը հարցնէք
միւսանդամ , ահա մեր վերջին բան , ահա
վերջակէտ :

Աւելորդ չեմք համարիր վանքի աւե-
րածներն ալ գրել այս տեղ ի տեղեկութիւն
որ այս տարուան չարժն ըրած է բարոյական
աւերակներուն վրայ նիւթական շինուածոց
աւերակներն ալ կուտեղով Ս . Կարապետի եւ

Սուրբ Ստեփաննոսի տաճարաց գմբեթներու ծայրեր եղած խաչեր իրենց պատուանդանի քարերով խախտեր ու ծռեր է, հիւսիսային կողմ Աստուածածնի փոքրիկ մատուռին քար- աւեր յարկն ու երկու կողմի պատ փլեր է, տաճարի արեւելեան կողմի քարուկիր տնեակներուն թաղի կէսն գէպի հարաւ ըն- լորովին փլած է, որ վարդապետաց թաղն է, հարաւային կողմը նոյնպէս քարուկիր կրկնայարկ տնեակներուն թաղը կիսով չափ գէպ արեւելք ընկողովին փլած է, վարժա- րան որ վերին յարկն է թէ ննջարան եւ թէ սերտարան պատերը ճաթուտելով, կամարներ խախտած ու ձեռքէ ելած են: Առաջնորդ- դարանի արեւմտեան պատը ճաթուտած ձեռ- քէ ելած է, մնացեալ տնեակներն ու բոլոր շէնքերն ալ, գրեթէ մէկ մէկ հարուած ըն- գուցած են չարմէ. ո՛ր շատ, ո՛ր քիչ. ե- կեղեցւոյ պատերուն վրայ ալ նշաններ ձը- գած է, եւ զանգակատան գմբեթի գեղեց- կաշէն վեղարը խախտած է: Վանքի դրսի բակի արեւմտեան պարսպի մէկ մասն եւ նոյն բակի մէջն եղած միջնապատի կէսն նոյնպէս փլած է, ցաւոց արժանի տեսարան կը ներկայացնէ բարեպաշտ գգայուն աչաց այս մեծ, բայց խեղճ աթոռը եւ գրեթէ յոտից մինչեւ պուլս նոր նորոգութեան կա- րօտութիւն ունի:

Շարժի երեսէն եղած վանքին այս աւե- րած գրեթէ զինի, զոր ձեռն Աստուծոյ գործեր է, կարեւոր կը համարվիք եւ իբրեւ պարտք մեր պաշտօնին ծանուցանել Ազգա- յին կառավարութեանց այս Տարօնոյ Հայ քը- բիստոնէից բարոյական եւ կրօնական վիճա- կը, որ յետին աստիճան եղծման, աւերման մէջ է զոր մարդկային ձեռներ գործեր է. հաւատարիմ եւ ակամատես անձինքներէ հարցանելով ցաւօք հոգւոյ իմացանք որ մո- ղովորդ իբրեւ ոչխար, որոյ ոչ իցէ հովիւ, ցրուեալ եւ մոլորեալ են Հայաստանեայց սուրբ եկեղեցւոյ վաւթէն, տարիներով ժա- մերգութիւն եւ սուրբ պատարագ չեն տես- նար, պաղած իրենց սիրտ եւ անգէտ սուրբ կրօնից եւ քրիստոնէական հաւատոյ, սիրոյ ու պատուիրանքներէն, չկայ ժողովող, չկայ բժշկող, չկայ ուսուցանող եւ լուսաւորող, քահանայք թէպէտ բաղմաթիւ, բայց տը- գէտ եւ կայր կուրաց ատաջնորդողք, վար- դապետք արդէն յայտնի են եւ իրաւունք կը համարվիք ասել թէ բոլոր այս աշխարհի ժողովրդեան անբարոյականութեանը եւ մո- լորութեանց պարտական եւ եւ պատասխա- նատու են առաջի Աստուծոյ եւ Ազգին: Սուրբ եկեղեցիք գեղերու մէջ արմատաց եւ ընդեղինաց մատան ու ամբար եղած, հաս- ու չըհաս նայիլ չկայ, ամէնէ մերձաւոր արեւակիցք զիրար կառնէին եւ որ աւելի ցաւալի եւ խիղճ է, մէկ կին ողջ, կին մը եւս վրայ կառնեն, քանի մը Հայեր այս ծա- նըր օրինադանութիւն գործած եղեր են եւ կարծեմք մէկ քանիսն համար արդէն 'ի Պատրիարքարանդ ալ երբեմն երբեմն բողոք- ներ եղած են ինչպէս որ կը պատմեն:

Այս ամեն վեղծմանց առջեւ առնելու համար այս մեծ վիճակին ատաջնորդ ով որ է փութով զրկելու էք եւ հարկ դնելու էք վրան որ տշալուրջ եւ անձնանուէր հոգեով հազէ իրեն յանձնած վիճակին, լուսաւորէ եւ օրդէ սուրբ եկեղեցին այսպիսի խաւարին ապականութիւններէ. մեծ ցաւ կզգամք ճշը- մարիտ երբ կը տեսնեմք մեր սուրբ ե- կեղեցին եւ իւր զաւակունք այս վիճակին մէջ, ու մէկալ կողմէն եւս թշնամեաց դը- սորդներ բողոքականք եւ գաթուրիկներ կը- վխտան ամէն գեղ եւ տեղ, ուր եկեղեցի մը ժողովուրդ մը կայ Հայոց, շուտով կը ճարա- կի կրօնափոխութեան ախտը, եւ աւաղ, մեր աջքով մեր օրով պիտի տեսնենք այս:

պէս սուրբ երկիր մը, այսպէս մեծ ժողո- վուրդ մը կորսուած մեր մայրենի սուրբ եւ ազգափառ եկեղեցւոյ ծոցէն:

1866 օգոստոս 10

Ի Վանս Ս. Կարապետի,
որ 'ի Մուշ:

Գործադիր տեսուչ Կարենցի Յովհաննէս
Յարութիւն Արքեպիս- Պապոյեան
կօպոս Կարենոյ եւայն:

Ե Է Մ Ի Ն

Պիզ Յարութիւն եպիսկոպոս ալեյ- հինտէ վազաա չօդ շէյլէր եազմընդ ալը- լաքին պու տեֆա հազգլարընտա սենա օգոււմանա, տտալէթ իվթիզասընճա պօրճլալ պուլունմազտաբըլ:

Միւմայիլէյհ եպիսկոպոս Թարաֆըն- տան դալէմէ ալընան, վէ Մանգոււմէմի- զին 169, 170 վէ իշպու 171 նիւմէրօ- լու նիւսիւլէրինտէ աէրճ օլունան Տեղե- կազիր, սահիհէն մէտհ ու սենաեէ շա- եան ալը. զիւա գօրգու, սայկը, խաթըր կէօնիւր վէ միւտահէնէ ու ըիեա քեաֆ- ֆէթէն պէր Թարաֆ իտիլէրէ, հէր պիւր շէյլին տօղլուսուն պիտիւրմիշ տիր:

Հայ իսմինի Թաշըեան, վէ գէրրէ գա- տար միլէթճէ տուլլու վէ դայրէթի օ- լանլարըն, մէգքիւր Տեղեկագիրի պաշտան պաշա տիդգաթ իլէ օգուեուպ, վէ իւ- գէրինէ միւթալաա իթմէլէրի իշին եէմին վէրիւրիզ. զիւա, մէգքիւր Տեղեկագիր հէր նէ գատար եալընը Մուշ վանքըն- տան պահս իթմէլէրէ իսէտէ, օւմոււմէն միլէթիմիզին ահվալը հազըրէ, վէ հէյ- եէթ ու իտարէսինին էհլէյէթ ու լիեա- գաթը միւ ճէրրէպէ վէ մէվճուտէսի քեա- միլէն օնտա թէճէսիււմ իթմիշ տիր տի- սէք ճայիզ տիր. էվվէթ մէգքիւր տեղեկա- գիր էյլէ պիր այնա ալը քի, ալթը եէ- տի սէնէտէն պէրու, Միլէթ վէ վար- չուլթիւն իւգէրինէ եազմըլարըմըն քեաֆֆէսինին սուրէթինի նօգթասը նօգթասընա կէօսթէրիպ վէ թաստիգ իթմէլէրէ տիր. էվվէթ օնտա կէօրիւնմէք- տէ տիր վանքլարըն, վարդապետէրին, քիլիսէ վէ մէթէպլէրին, ումոււմէն է- հալինին, վէ հէփսինտէն զիեաեէ բաթ- ըրգիւանէին ահվալը մազիյէ վէ հազը- ընտի:

Բաթրիքիւնէ պու Մուշ վանքընըն հալինի երկիրմի սէնէտէն պէրու տիլնէ- մէքտէ, վէ հէր տիլնէտիլինտէ տախի կիւ- եա պիրշէյ եարմագտա տըր կիպի, թաթըր եէրինէ պաղլամագտա, վէ հէր տեֆա- սընտա խաթըր կէօնիւր, վէ սէյլէմէք իսթէմէտիլիմիզ շէյլէրէ պագմագտա, վէ պիրտէ չօզըպ, եարտը, եազըլտըր- տըգ վէպիթիւրտիք տէեէրէք էյլէնմէքտէ, վէ քէնտուլէ ալթը իթտիկի, վէ եախօտ սիւրիւնէ սիւրիւնէ կիտիպ պէնտէ եա- գրլան պիր դազէթաեա տայիմա քէնտուլի մէտհ իթտիւրմէքտէ, վէ էհալիյի ալ- տաթմագտա պուլունմաշ տուր:

Հէփսինի պէր Թարաֆ իտիլիմ, հէյլ- տէօր՝ սէնէտէն պէրու, տէօրթ պէշ վարչուլթիւն աէյլիլիպտէ հալեա Մուշ վանքընըն շու շիմիքի էսէֆէնկիզ հալ- տէ պուլունմաալ, պիլգիմ էիւզ տէֆա սէյլէտիլիմիզին սահիհլիլինէ պիր տէ- լիլի գալիլ տիր քի, բաթրիքիւնէ պու- հալտէ գալտըգճա, պիլի միլէթի աէյիլ, վալահի, պիլահի, թալահի, պիր մա- հէլէ, վէ պիր քէյլ էհալիսինի տախի ի- տարէ իտէմէք. վէ իշլէթ պուլունն իշին տիր քի պիլտէ պու հալտէ դալմագտան իսէ, դարաեղպ անախթարընը Պապը-ա- լիլէ թէսլիմ իթմէսինի նասիհաթ վիր- մէքտէյիզ, վէ այնի նասիհաթ թէքէր- ըիւր տախի իտէրիզ:

Է Յ Ե Ո Ւ Պ

Էյնուպտա Դպրոցասիրաց սանուցըն- կերութիւն իսմիլէ Ս. Աստուածածին քիլիսէսի մահէլէսինտէ թէշէքքիւլ ի- տէն ուխտվէթին, պուլունտան իքի հաֆ- թա էվլէլ պուհուրա կէլէն պիր իրաւ մէսարիֆ լայիհասը, սասըր մէմուհէ- սինէ պիր պիւլիւք իսպաթ սաեըլաա սէ- զա տըր:

Մէգքիւր ուխտվէթէ ազա եազը- լան սէհիմ պաշընա հաֆթատա եալընըգ 20շէր փարա վէ քէզալիք 4էր զուրուչտա պաշ վէրկի իսմիլէ պիր վէրկի վիրմէքտէ օլուպ, 83 նէֆէր գատար ազասը պու- լունտուղուտան, 1865 սեպտեմբերի 15 ինտէն 1866 սեպտեմբերի 15ինէ գատար 3 պին զուրուչ գատար բարա թօբլա- մըլար, վէ էվլէլտէն պուլունտան պէշ պին շու գատար զուրուչ փարալարընա դամմ իթմիլէր, վէ իւշ պին զուրուչ գատար փարա սարֆ իտէրէք պիլըն- թերցարան աշմըլար, վէ օրատան տախի 3 պին զուրուչ գատար հատըլաթ ալմըշ- լար, վէլհասըր իրաւ մէսարիֆիլի շիմ տիքի հալ 1128 պին զուրուչա պալիզ օլմուշ տուր:

Շիմիլիք 105 բարչա քիթապարը, վէ 289 նիւսիսէ տախի էնվայի դազէթա- լարը պուլունտուղուտան պիրտէ թան- գարան իհտաս իթմէք նիլէթինտէ իմիշ- լէր:

Քեաշքի հէր մահէլէտէ էյլէ պիրէր գրաաթիւնէ քիւշաւ օլունայտուտա, էհալիմիզ պիրադտա ըագը շարապ, ըա- գամպիլ, գօզ, գօնչեա, քիւֆիւր գալ- դա վէ սագ թանպուրա, թիւրքի մանի վէ շարգը իլէ կիւրիւլիւ. բաթըրթը վէ ճուլճինա եէրինէ օգոււմագլա առամճա հէմ էյլէնիպ վէ հէմտէ քէսպի մալիւ- մաթ իյլէմէքլիսի էյլէնէ իտի:

Եազըգ քի պուլունտան 20 սէնէ էվլէլքի վարչուլթիւնլար, շիմիքիլէրտէն զիեա- տէ մէթէպլէրէ դայրէթ վիրմէքտէ ի- քէն, շիմիքի վարչուլթիւնլար իսէ մէք- թէպլէրին իսմինի պիլէ զիւր իթմէքտէ տէյլ տիրէր:

ՍԱՀԻԳ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
ԼԷՎԱՆՔ ՀԵՐԱԼՏԵՆ ԹԱՊԻԱԼԷՍԻՆՏԷ
ԳԵՑ-ՕՂԱՌԵԱ ՏՈՂԴՈՒ ԵՈՂԱ, ՅՈՓՈՐԱՅ ԱԳՅՈՒԼԱ
ՊԵՐԱԲԵՐԷՐ ԳԱՐԵՇԵՐԵԱ ՆԻՄԵՐՈ 167: